

... alebo o tom, ako lectio prerastá do vnútornej modlitby

BOŽIE SLOVO:

(1 Sam 1,9-17 SSV)

Čítanie 1. knihy Samuelovej: *Anna vstala (a išla pred Pána). Veľkňaz Héli sedel v kresle pri verajach Pánovho chrámu.* ¹⁰ *Ona sa v trpkosti svojej duše modlila k Pánovi a horko plakala.* ¹² *Keďže jej modlitba trvala dlho, Héli jej pozoroval ústa.* ¹³ *Anna si totiž hovorila v srdci, iba pery sa jej pohybovali, ale jej hlas nebolo počuť, takže Héli ju pokladal za opitú.* ¹⁴ *Preto ju Héli oslovil: "Dokedy budeš opitá? Vytriezvejže už!"* ¹⁵ *Anna mu odvetila: "Nie, môj pane! Som žena, ktorá má tarchu na duši. Víno a opojný nápoj som nepila, len dušu som si vyliala pred Pánom.* ¹⁶ *Nepokladaj svoju služobnicu za belialovu dcéru, lebo som od prekypujúcej bolesti a trpkosti hovorila tak dlho!"* ¹⁷ *Nato jej Héli povedal: "Chod' v pokoji a Boh Izraela nech splní tvoju prosbu, ktorú mu predkladáš!"* Počuli sme Božie slovo!

ÚVAHA:

(na doplnenie www.inky.sk, úvahy/katechézy č. 347; na inšpiráciu 429, 492, pre teenagerov 336)

Čítanie Božieho slova a následné rozjímanie nad ním, ako sme si to minule vysvetľovali a cez týždeň nacvičovali, je nástupišťom pre tretí stupeň „rebríka“ lectio divina a tým je modlitba.

MODLITBA v lectiu je horúca a vrúcna odpoveď človeka Bohu, ktorý až doteraz cez svoje slovo, ale aj cez naše srdce, cez Ducha a Jeho vnuknutia, k nám hovoril. *Tak ako vo svätej omši po čítaní Božieho slova nasleduje naša odpoveď v podobe spievania žalmu*, aj tu na Božie slová, prisľúbenia a pozvania odpovedáme modlitbou. Guigo II. Kartuzián v roku 1150 vo svojom liste *Scala* [čítaj Skála] *paradisi, Rebrík do raja*, o tejto modlitbe píše: „*Keď teda duša pozná, že vyťažené radosti sama osebe nemôže dosiahnuť, pokorne sa skloní a hľadá útočisko v modlitbe. Hovorí: Pane, Teba nevidí nikto, len ten, kto má čisté srdce. Hľadám čítaním aj rozjímaním, čo je to pravá čistota srdca. Hľadám tvoju tvár, Pane a z môjho rozjímania vyšľahol oheň a túžba viac Ťa poznať. Daj mi teda, Pane, prisľub budúceho dedičstva, aspoň kvapku z nebeského dažďa, ktorou by som uhasil svoju smäd, pretože horím láskou! Takýmto a podobnými ohnivými slovami rozpaľuje duša svoju túžbu, tak prejavuje svoje pocity, takýmto vzývaním privoláva svojho Snúbencu!*“ (krátene) Modlitba v lectio divina je skutočne vášnivá, emotívna, plná túžby a mocných citov. To je brána k tomu, aby modlitba bola skutočne vnútorná. Naša modlitba je totiž často len *vonkajšia*, pretože je len rozumová, keď v myslí hovoríme alebo opakujeme slová, ale viac než rozumu sa nedotýkajú, city i telo ostávajú nedotknuté a chladné. Možno najtragickejšie to znie pri svätých spovediach, keď „kajúcnici“ ľahostajným hlasom mrmlú a recitujú slová „*Bože môj, celým srdcom Ťa milujem a preto veľmi ľutujem...*“ – akoby práve ani nevyznávali planú lásku k Bohu a súčasne nezmernú bolesť svojho srdca (v skutočnosti naozaj nič z toho nevyznávajú), ale hlásili stav *mäsových konzerv v sklade štátnych hmotných rezerv...* Čo je horšie, naša modlitba nielen že často nie je ani trochu citová, ale akoby sme voči citom a emóciám mali akýsi odpor, strach, považovali ich za niečo nemiestne – aspoň my, kresťania na Západe. James Mallon vo svojom bestselleri *Premena farnosti* píše: „*Pohybovať sa v oblasti idejí je mnohem bezpečnejšie a nevystavuje nás to takovému ohrozeniu ako setkať sa s realitou dané ideje. Pri projevoch víry sme ve srovnání se svými spolubratry a spolusestrami obývajícimi jižní polokouli v citové oblasti jako svázání. Když se vydáme do kina nebo do divadla, považujeme film anebo představení za úspěšné, pokud nás dokážou dojmout. Když si zajdeme na nějaké sportovní utkání, je pro nás přirozené upadnout do téměř náboženského emočního vytržení. Vyrůstal jsem ve Skotsku, a tak vím, jak vypadá šedesát tisíc chlapů prožívajících silné pohnutí při fotbalovém zápase. Kdysi jsem si zašel na koncert Sarah Brightmanové a fascinovalo mě, jak na ni posluchači reagovali a nikdo se za to nestyděl. Lidé na umělkyni mávali, vykřikovali její jméno a ze všech sil na ni volali, že ji milují. Nadšeně ji povzbuzovali a tleskali, a nikdo si nepředsednul, protože by se třeba cítil mezi tolika emocemi nesvůj. Prožívat emoce je normální a zdravá součást lidství, a přece tento nezbytný prvek svého duchovního života většinou u dveří chrámu odkládáme a přepínáme do kostelního režimu. Tady v nás projevy emocí vyvolávají strach, pocit dezorientace a ohrožení. Kdo si ale skutečně zaslouží naše slzy i jásoť? Kdo si víc zaslouží naše spontánní chvěly, projevy lásky a oddanosti, než Pán, který nás stvořil a spasil? Entuziasmus a nadšení jsou doslovnou odpovědí na přítomnost Ducha Svatého, „Boha v nás“, protože být entuziastický znamená být en theó, „v Bohu“. Když je v nás Duch Boží, Boží láska je nám vylita do srdce a Duch v nás promlouvá (srov. Řím 8,16), můžeme zvolat „Abba, Otče!“ (Gal 4,6). A při tomto zvolání si každou částičkou svého bytí uvědomujeme, že jsme byli Bohem začleněni do tajemného tance Nejsvětější Trojice, takže Bůh je skutečně v nás a my jsme skutečně v něm. Je třeba se dotknout nejen mysli, ale také srdce.“*

Čítanie a rozjímanie oslovovalo náš rozum – ale súčasne zapalovalo naše srdce. Čím viac sme v Písme odhaľovali veľké a nádherné Božie veci, tým viac sme sa rozpaľovali túžbou vlastniť to, čo nám Boh tak láskyplne a milostivo ponúka – a v prvom rade „vlastniť“ Boha samotného, vytúženého a nádherného nebeského Ženicha, lásku nášho srdca! A teraz, keď sme spoznali, k čomu sme povolani, aké veľké a nádherné veci nám Pán predostiera – i čo sa očakáva od nás, že urobíme, aby sme ich naplnili – odložíme stranou *meditačný denník*, možno zatvoríme oči, možno zdvihneme ruky i hlavu k nebesiam a dáme priechod tejto našej spaľujúcej túžbe. Prosíme, kričme, voláme – v srdci alebo aj nahlas (ak sa dá a cítime to tak), vábime a privolávame Boha, aby vstúpil do nášho srdca, aby nás premenil, pretvoril, posilnil, naplnil, aby nám dal Silu Ducha konať to, čo

konať máme a súčasne, ako vraví Guigo, aby nám už teraz dal ochutnať aspoň *malú kvapku* toho, čo pre nás pripravil, pretože naša duša zmiera túžbou, zmiera láskou, zmiera dychtivosťou po Ňom, po Chlebe života! No a potom, keď je naše srdce rozpálené, rozťúžené, na vrchole uchvátenia, prichádza štvrtý krok *lectia*:

KONTEMPLÁCIA – alebo inak, adorácia, mlčanie pred Pánom, hľadanie na Pána. Guigo o nej hovorí: „*Pán, ktorého sluch je naklonený k modlitbám, nečaká ani, kým duša dokončí svoju reč, uprostred modlitby ju náhle preruší a ponáhľa sa, aby sám vstúpil. Túžiacaj duši beží v ústrety, vylieva sa v rose nebeskej radosti a v tom najskvelejšou pomazaní.* Unavenú dušu občerstvuje, hladnú sytí, vyprahnutú zvlažuje, spôsobuje, že duša zabúda na veci pozemské, zabúda na seba a v tomto umieraní ju podivuhodne oživuje.“ Krátko a stručne, je to okamih, kedy je naše srdce očistené túžbou, otvorené voči Bohu a dychtivé Boha – a Boh doň skutočne vstupuje. V mlčaní pred Ním stojíme, adorujeme Ho, klaniame sa Mu – a je to On, kto koná, kto nás naplnia, uchvacuje, oblažuje a dáva nám okúsiť prvotiny Neba.

DOMÁCA ÚLOHA:

Tento týždeň budeme pokračovať. Využiť môžete hoci aj tieto úryvky z Písma: *Rim 5,6-11 Ved' Kristus zomrel v určenom čase...; Jn 10,9-18 Ja som brána...; Jn 14,1-14 Nech sa vám srdce nevzrušuje...; Lk 1,39-55 Máriin chválospev; Ef 2,1-9 Hoci ste boli pre hriechy mŕtvi...; Flp 3,3-14 Ved' obrezaní sme my, čo slúžime v Božom Duchu...; Zjv 1,4-8 Ja som Alfa a Omega.* Po rozjímaní ale budeme pokračovať k modlitbe. Učme sa zapojiť do nej svoje emócie. Možno až ku kontemplácii ešte tento týždeň nedôjdeme (takmer určite nie), ale emócie sú brána k nej! Rozplameňujme teda patrične svoje srdce! Nemajme strach z citov, zo zdvihnutých rúk, klaňania sa, hlasného volania, spevu či dokonca tanca ☺!